

Frokostseminar

8. mars 2016 på Nobels fredssenter

Monica Faye, FN-kontakt

13. mars 2016

Kvinner – nøkkelen til en bærekraftig verden!

Dette var tittelen på 8. mars seminaret hvor Nobels Fredssenter, FN-sambandet og FOKUS hadde invitert Helen Clark som hovedtaler. Helen Clark er første kvinnelige leder av FNs utviklingsprogram (UNDP), tidligere statsminister i New Zealand og en som ofte nevnes som aktuell til jobben som FNs nye generalsekretær.

Og dette var den treffsikre undertittelen for seminaret:

Hvordan sikre at kvinners rettigheter og deltakelse ivaretas implementeringen av FNs bærekraftsmål?

Liv Tørres, nyansatt direktør for Nobels Fredssenter (og tidligere direktør i Norsk folkehjelp) ønsket velkommen og la vekt på at der hvor kvinner ikke er behandlet rettferdig faller samfunnene sammen.

Rune Arctander, daglig leder i FN-sambandet Norge, var morgenens konferansier og debattleder og introduserte barne- og likestillingsminister Solveig Horne til å holde åpningsapellen. Hun snakket om FNs bærekraftsmål og om likestilling, og påpekte at likestilling ikke bare gjelder for punkt 5 (likestilling mellom kjønnene) men må innlemmes i alle bærekraftsmålene. Hun sa videre at man må utnytte kvinnes ressurser og talenter, gi dem rettigheter og makt gjennom mulighet for samme utdanning som menn. Og hun nevnte også at selv i Norge har vi våre utfordringer. Utdanning er nøkkelen til frihet, rettigheter, bedre helse og egenutvikling, og nevnte at Norad har hatt som prioritering nr. 1 utdanning for kvinner og jenter over hele verden. Vi trenger også gode menn som rollemodeller for å nærme oss en reell likestilling, mente hun videre. Mandag 14. mars åpner FNs årlige kvinnekongress i New York. Da samles representanter fra FNs medlemsland og sivilt samfunn for å diskutere retningen for global satsing på kvinners rettigheter og likestilling. Her skal Solveig Horne være norsk representant.

Helen Clark tok så ordet og begynte med å fortelle om alt det flotte som skjedde i 2015. Det var 20 års jubileum for Kvinnekongressen i Beijing, det var 15 år siden resolusjon 1325 - Kvinner, sikkerhet og fred ble besluttet, og det ble enighet i FNs generalforsamling i oktober 2015 om de 17 bærekraftsmålene som skulle overta for tusenårsmålene. Dette kalles også agenda 2030 fordi bærekraftsmålene skal oppfylles innen dette året. Hun roste vår gamle statsminister Gro Harlem Brundtland som var den som fikk i gang bærekraftig utvikling. Likestilling er menneskerettigheter sa hun videre, og snakket om resolusjon 1325 om kvinners påvirkning for fred. Norge er sterkt inne i energimålet med Erna Solberg som frontkvinne, også her spiller kvinneperspektivet en stor rolle. Det er i disse dager gått ut en evalueringsundersøkelse av bærekraftsmålene hvor 10 millioner mennesker allerede har svart. Men det er hva vi gjør på grasrotnivå som teller!

Helen Clark taler om bærekraftsmålene

Alle bærekraftsmålene inkluderer et likestillings- og rettigheter for kvinner- perspektiv. Fattigdom, klimaendringer, konflikter, ulikhet og økonomisk nedgang rammer kvinner uforholdsmessig hardt. Jenter og kvinner opplever fortsatt utstrakt diskriminering og vold i alle deler av verden.

De er mest sårbare når store menneskemengder må forflyttes, de er offer for misbruk og menneskehandel i større grad enn menn, fordi de kan brukes som valuta i noen tilfeller. Helen Clark mener vi trenger å ha et

likestillingsfokus i alle programmer. Å investere i jenter og kvinner er det mest aktive virkemiddelet for endring. Dette gjelder også når man ønsker å få mennesker ut av fattigdom og sult. Vi må også rive ned de strukturelle hindringene som for eksempel lover som hindrer kvinner i å eie land, ha egne bankkonti osv. Her er Norge aktive allerede. UNDP bruker nå masse midler på å kartlegge hva som finnes i de forskjellige land. Lover og regler, økonomiske rettigheter og politisk vilje. Hun sier også det samme at likestilling må være gjennomgående for alle bærekraftsmålene og dette er en prioritering fra UNDPs side. Ingen bærekraftsmål kan gjennomføres uten kvinnene, mer enn halvparten av jordas befolkning. Også her har Norge en viktig rolle.

Helen Clark åpnet også paneldebatten. Hun påpekte at alle land har en forpliktelse til å gå inn i målene og gjennomføre dem på hjemmebane. I like stor grad som de rike landene skal hjelpe de fattigste. Jonas Gahr Støre mente i tillegg at menn måtte være en del av løsningen. Kvinner klarer selvsagt ikke å fikse likestillingen helt på egen hånd. Vi må tørre å si høyt at menn er en del av problemet. I tillegg påpekte han hvor viktig det var med praktisk hjelp på grasrotnivå. Han nevnte rene ovner som et eksempel. Kvinner i fattige landsbyer over hele verden dør av forurensningen fra matlaging innendørs. Ved enkle midler kan man skaffe disse mer rentbrennende kokemuligheter og bedre kvinners helse og rettigheter. Trine Skei Grande håper at alle partier i Norge vil legge bærekraftsmålene inn i sine partiprogram. Slik at vi kan se hvilken innvirkning vi kan ha på bærekraftsmålene selv her hjemme.

Sjef i Norad, Jon Lomøy, mente at det var en stor forskjell på tusenårsmålene og bærekraftsmålene. Tusenårsmålene initierte at rike land hjalp fattige land med å nå disse målene. Bærekraftsmålene inneholder et annet og nytt element. Hvert eneste land må også gå i seg selv og se hva de i tillegg kan gjøre på hjemmebane. Disse målene angår hvert eneste land i større grad, selv om rike land fremdeles skal hjelpe fattige land der hvor det er behov. Norge har sagt seg villig til å rapportere på målene først av alle – dette allerede i juli 2016. Helen Clark nevnte i den forbindelse at det er viktig at Norge gjør dette ordentlig, forteller om et rikt lands innfallsvinkler selv på hjemmebane. For dette vil sette en standard for de som kommer etter med rapportering. Frivillige organisasjoner blir viktige i dette arbeidet, og det må være stor åpenhet, slik at organisasjonene må legge uoppfordret frem sine regnskap som viser til aktivitet.

Paneldebatt; fra venstre Jon Lomøy (NORAD), Trine Skei Grande (Venstre), Helen Clark (UNDP), Ragnhild Therese Nordvik (FOKUS) og Jonas Gahr Støre (Ap)

Hvis Trine Skei Grande får sin vilje i at alle partier tar med bærekraftsmålene i sitt partiprogram, blir det enda viktigere for organisasjoner å lobbe frem mot neste stortingsvalg i 2017. Her har Soroptimistene en jobb å gjøre også.

Helt til slutt var det spørsmål fra salen før hver paneldeltager fikk sin sluttreplikk. I alle konferanser av denne typen jeg er på kommer det alltid et spørsmål om hvordan man kan få land/stater til å bruke mindre penger på forsvar og mer på bistand og utvikling. I sitt ikke-svar fra Trine Skei Grande, klarte hun å røre meg til tårer. Hun ville ikke snakke om forsvarsbudsjettene men om sin store bekymring for Europa. Hun mente vi var på vei til å glemme hvorfor FN ble startet etter 2. verdenskrig. Hva skjer med humanismen og empatien som vi har vært med å bygge opp i de siste 60 årene? Blir vi så egoistiske at vi heller ønsker å splitte Europa enn å samle det? Jeg deler bekymringen.

Og det gjør nok også FN. Våren 2016 skal det avholdes verdens første: World Humanitarian Summit i Istanbul, Tyrkia. Dette etter oppfordring fra Generalsekretæren.

Monica Faye 13. mars 2016